

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Čast. gospodje volilci!

Izbrati Vam bode v občinski svet može svojega zaupanja, katerim hočete izročiti skrb za napredek in blagostanje stolnega mesta.

Koliko lepega in koristnega je tekom let in sosebno po potresni katastrofi storil občinski svet, to mora videti in čutiti vsak, a marsikaj, kar se je sklenilo zadnji čas, čaka še izvršitve.

Občinskemu svetu je naloga, da z vsemi silami in neutrudljivo deluje v prenovljenje in v povzdigo naše, vsem tako mile bele Ljubljane.

Izvrševalni odbor narodne stranke priporoča Vam soglasno z zaupnimi možmi v ta namen kandidate, o katerih je prepričan, da imajo voljo in zmožnost, delovati za Vašo blaginjo.

Kandidatje narodne stranke

za II. volilni razred

ki voli v sredo, dne 26. aprila t. l. so gospodje:

Ivan Hribar

ravnatelj „Slavije“ in posestnik,

dr. Ivan Tavčar

odvetnik in posestnik,

Ivan Šubic

ravnatelj strokovnih šol,

dr. Lovro Požar

o. kr. prof. in ravnatelj višje deklinške šole.

Častiti gospodje volilci! Ako zjedinite svoje glasove za kandidate, katere Vam priporoča izvrševalni odbor narodne stranke, pripomogli boste k taki popolnitvi občinskega sveta, katere bode v sebi imela poročstvo za uspešno in tudi plodonosno delovanje njegovo.

Volite torej soglasno!

V Ljubljani, dne 25. aprila 1899.

Izvrševalni odbor narodne stranke.

Nemška pravica na Štajerskem.

(Govor dež. poslanca dr. Ivana Dečka dne 20. aprila t. l. v deželni zboru štajerskem, s katerim je utemeljeval ustanovitev meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v St. Jurju na južni železnici.)

Na Štajerskem imamo sedaj 13 javnih meščanskih šol, in sicer jih je v Gradci 9, v Brucku 1 dvojna meščanska šola, v Ljubnem jedna meščanska šola za dekleta in v Mariboru po jedna meščanska šola za dečke in jedna za dekleta. — Razun tega imamo na Štajerskem še 6 deželnih meščanskih šol, in sicer v Judenburgu, Fürstenfeldu, Hartbergu, Radgoni, Voitsbergu in Celju.

V deželi nahaja se toraj vsega skupaj 19 meščanskih šol. Že imena krajev, kjer se nahajajo te meščanske šole, kažejo nam, da je v tem oziru Gornje Štajersko proti Spodnjem Štajerskem neprimerno na boljšem; kajti od 19 meščanskih šol jih je nič manj kot 16 v gornjem delu Štajerske in samo 3 na Spodnjem Štajerskem.

Koliko da znašajo letne potrebščine za javne meščanske šole, o tem nimam na razpolago podatkov, ali proračun štajerskega deželnega zaklada kaže, da znašajo potrebščine za deželne meščanske šole na leto 44.533 gld. Od te svote pride pa nič manj kot 35.035 gold. na meščanske šole na Gornjem Štajerskem, tako da se izda za meščansko šolo v Celju samo svota po 9498 gld. Ako se prevdari, da povprek treba za javne meščanske šole iste potrebščine, kakor za deželne meščanske šole, in če uvažujem, da je treba poprek za deželne meščanske šole za vsako leto po 7422 gl., znašala bi potrebščina za vse meščanske šole v deželi 141.018 gld. Od te svote pride pa na 16 meščanskih šol na Gornjem Štajerskem nič manj kot 118.752 gld., mej tem ko se izda za tri meščanske šole na Spodnjem Štajerskem samo znesek po 22.266 gl. Te številke so sicer le aproksimativne, pa prepričan sem, da bi številke o resničnih izdatkih nam pokazale še neugodnejše raz-

mere za Spodnje Štajersko, kajti menim, da je za meščanske šole v Gradci treba za vsako povprek gotovo več, kot 7422 gld.

Istotako kaže obiskovanje teh meščanskih šol za Spodnje Štajersko jako neugoden procent. — Vse meščanske šole obiskovalo je v šolskem letu 1897/98. 2657 dijakov, in sicer meščanske šole na Gornjem Štajerskem 2220 učencev in le 437 učencev meščanske šole na Spodnjem Štajerskem. — Po procentih kaže to, da od obiskovalcev meščanskih šol na Štajerskem jih pride na Gornje Štajersko nič manj kot 84%, na Spodnje Štajersko pa le 16%.

Če se že pri razdelitvi meščanskih šol na Gornje in Spodnje Štajersko kaže, kako prednost ima Gornje Štajersko, opazujemo še bolj kričeče razmere, ako vzamemo v poštev, kako so razdeljene meščanske šole mej oba naroda na Štajerskem:

Od teh 19 meščanskih šol je vseh 19 nemških, slovenska pa niti jedna!

Ta način razdelitve meščanskih šol na oba naroda ni storjen ne po načelu pravice, niti po načelu navadne pravilnosti, ampak zadržuje bridko krivico, storjeno slovenskemu narodu. — Slovenci morejo plačati k potrebščinam meščanskih šol svoj celi in popolni donesek, ne da bi jim dežela za to le najmanj kaj dala. Tako ravnanje proti Slovincem je toliko bolj krivično in občutljivo, ker so ravno meščanske šole silno velikega pomena za praktično življenje.

§ 1. organičnega statuta za štajerske deželne meščanske šole pravi: „Meščanske deželne šole imajo namen z rednim poukom dajati priliko učencem, da si pridobijo splošno omiko, katere presega učni smoter splošnih ljudskih šol, in da zadobijo isti večji izobrazbo, katere je potrebna, da se morejo koi po dovršenem obisku teh šol izučiti kako obrt, ali se posvetiti poljedelstvu ali trgovini. — Te šole dajejo tudi potrebno večjo izobrazbo za strokovne šole.“

Takovih šol, katere dajejo učencem splošno izobrazbo, presegajočo učni smoter splošnih ljudskih šol, ter ki dajejo posebno večjo izobrazbo za obrt, industrijo in trgo-

vino, potrebuje ravno slovensko prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem še prav posebno. — Zemljišča na Spodnjem Štajerskem so, kakor je sploh znano, prav malo rodovitna. Vsled velikega obljudenja so ista v tako mala posestva razcepljena, da zemlja kmeta in njegove večkrat mnogoštevilne obitelji nikakor ne more rediti, dasi je naše prebivalstvo zelo pridno in z malim zadovoljno. Ker je obrti in industrije le malo, je za Spodnje Štajersko životno vprašanje, da se poljedelstvo, obrt in industrija povzdignejo, oziroma deloma šele ustvarijo. K temu je pa potrebno pred vsem, da se nstvarijo za to potrebni pogoji, to je, potrebne šole.

Meščanske šole v Mariboru in Celji tega namena nikakor ne morejo izpolnjevati in to toliko manj, ker določuje § 3. organičnega statuta za deželne meščanske šole na Štajerskem, kateri zadržuje pogoje za vzprejem učencev, izrecno: „V I. razred deželnih meščanskih šol sprejemajo se dečki, kateri so dosegli 11. leto ter dokazali pri vzprejemnem izpitu zadostno izobrazbo v nemškem jeziku in računstvu“.

Ta določba provzročuje, da mora le prav malo slovenskih otrok izpolniti pogoje za vzprejem v meščanske šole, da je temu res tako, kaže najbolj poročilo deželnega odbora o obiskovanju deželnih meščanskih šol, kjer se na strani 126 pravi: da je od učencev, kateri so na koncu šolskega leta 1897/98. deželne meščanske šole obiskovali, nemške narodnosti 79,3%, slovenske narodnosti pa 18,5%. To velja glede deželnih meščanskih šol. Če pa vzamemo zraven tudi v poštev javne meščanske šole, pokazalo se bode še neugodnejše procentualno razmerje. — Vidimo, da je obiskovalo deželno meščansko šolo v Celji 43 učencev slovenske narodnosti. Ravno toliko jih je morebiti obiskovalo meščansko šolo v Mariboru. Visoko računjeno smemo toraj reči, da je obiskovalo meščanske šole komaj 100 učencev slovenske narodnosti, tako da ostane učencev na meščanskih šolah nemške narodnosti 2557, kar daje razmerje v procentih, nemških učencev 96,24% in slovenske

LISTEK.

Tri slike.

Svečani dan. — „Živio kralji!“ — Apoteoza.

Opisal Vatroslav Holz.

Na zagrebški izložbi se bile razstavljene umetnine vse križem pomešane, brez vsakejšnjega načrta in vspeveda. Trdil sem, da je prav to napravilo razstavo mnogolično in bolj zanimivo, in menim, da sem uganil namen njenih prirediteljev.

Ko pa sem začel ves ta umetniški kalejdoskop motriti natančneje, uveril sem se, da bi bilo mnogo bolje, ko bi se vsi ti raznovrstni in heterogeni umotvori porazredili po njihovih ustvariteljih, po njihovih predmetih in vsebinah, kakor je to običajno pri najnovejših razstavah dunajskih secesionistov. Silno težavno je bilo namreč za objektivnega ogledovalca, dokler se je mej toli raznoličnimi slikami — in teh je bila pretežna večina — preril do nekega pregleda, ne da bi hotel kritično razločevati — ne vem kako bi se že izrazil? — pristno zrnje od publega plevla...

Da! Mnogo napora je stalo nekega motrilca bivše zagrebske razstave, da se je nekoliko orientiral ter se povzpelo do

potrebne ravnodušnosti, od koder je spoznal: to je dobro, to je slabo! Jaz, nepoklicani prijatelj lepih umotnostij, ki sem si obširno umetniško izložbo v Zagrebu ogledal le površno v teku — treh ur ter crpim zdaj te beleške o razstavljenih predmetih iz spomina takorekoč na cesti — jaz sem si izbral po instinktivnih slutnjah izmed množine razobešenih slik trojico, katere ugaja najbolje mojem lajiškemu okusu. In to so one tri slike, katerih naslove sem zapisal nad ta sestavek, ki je namenjen izključljivo le njim. O razsojevanju, kateri izmed teh treh po neodločnem mojem mnenju najlepših slik pripada palma prvenstva, godilo se mi je pa, kakor svojedni trojanskemu Parisu o podelitvi zlatega Eridinega jabolka najlepši boginji znane olimpske trojice; a mislim, da sem i jaz, kakor imenovani Priamov sin, naposled ipak pogodil pravo Vederemo!

Prva, po mojem estetičnem instinktu najlepših slik na zagrebški razstavi je bila: Roberta Auerja „Svečani dan“. Ta prejasna slika nam predstavlja mlado Rimljanke, ko obeha cvetoči venec na portretno hermo, predslavljaajočo nekega plešoglavega starca: očeta ali deda. Predmet tej sliki je kaj navaden, jednostaven, ali kako se ta skromni obiteljski dogodek tu predločuje: slovesno in dostojanstveno, to

je uprav obćudovanja vredno. Mlada žena v prepletenosti svoji vitkostasnosti, oblečena v slikovito nagubano rimsko haljino s širokimi rokavi, razteza z rokama pisani venec do mramornega kipa, kateremu zre z nekim svetim spoštovanjem zamaknjen v nagubančeni obraz. Bujnorasli lasje so ji zvitvi v takozvani grški voz, katerega opletajo svileni trakovi. Jako dražestno je nabrana draperija njene svetlorumenkaste obleke, ki se ji ovija okrog klasično oblikovanega telesa. Vsa podoba je naslikana jako marljivo in solidno, z mehкими, toplimi, povsem skladnoglasno ublaženimi barvami ter je združena v sladko celoto z nežnobojnimi marmornimi ozadjem. Tu ni videti nikjer ni najmanjše okorne, nepotrebne potezice niti nikakersne borne, nedostojne senčice, temveč vsa slika je kakor vlita v lahni, pestroslojni koloristiški dihlaj! Ni čudno torej, da je ta prečarovita Auerjeva slika bila takoj nakupljena ter sta umetniku naročena še taiste dva slična posnetka!

Druga izmed izbrane trojice je ona kolosalna Bukovčeva slika, ki je bila v razstavinem katalogu zaznamevana z vlikom „Živio kralji!“ Na njej je uvečevčen znamenit trenotek iz poslednjega bivanja cesarja Franje Josipa I. 1895. v Zagrebu in sicer prizor, ko deflira mimo

njega pred novo veliko gimnazijo zagrebska šolska mladina.

Slika sama na sebi ni toli zanimiva po svojem pomembnem zgodovinskem predmetu niti po ogromni množici sijajnega občinstva, ki je zbrano na njej v poglaviti skupini okrog ljubljene našega vladarja, temveč kar jej daje posebno estetiško važnost in neprecenljivo umetniško vrednost, to je predražestno njeno osredje, kjer je uprizorjena četirinajstotica belo oblečenih šolskih deklic. S to veleslikovito štafazo je umetnik ublažil prekičeče barve pisanih trobojnic in bliščečih uniform, ki so nakopičene v cesarjevem obližju. Živobojne zastave in dvosuknene vojaške oprave z zlatimi našivi so pač opojna paša rodoljubnim moškim, odnosno zaljubljenim ženskim očem, ali za slikarja je to kaj nevhvaležna snov, torej se mora zateči od nje k pomirljivim postranskim okraskom.

In v resnici! Navedena skupina onih štirinajstih šolaric je toli očarljiva ter uprav ženjalno porazvrščena in poizvedena, da si motrilčev pogled v pravem pomenu besede spočije na njej, potem ko se je utrudil na prenemirnem, pisano bojnem kalejdoskopu glavnega dogodka na ti prevalkanski Bukovčevi sliki...

(Konec prih.)

narodnosti 376%. To razmerje je zares kričeče, če se pomisli, da narodnostne številke ne kažejo tega razmerja, kajti od vsega prebivalstva na Štajerskem je nemške narodnosti 68%, slovenske narodnosti pa 32%.

V predstojem predlagamo, da se osnuje deželna meščanska šola v Št. Juriji ob južni železnici.

Za določitev ravno tega kraja govorijo zemljepisni, gospodarski in narodnostni momenti.

V prvem oziru opozarjam, da stoji Št. Jurij precej v zemljepisni sredini Spodnje Štajerske. Kraj leži ob južni železnici ter ima izvrstno zvezo na sever kakor tudi na jug. Ker se je nadejati, da bode tudi železnica od Št. Jurija do hrvatske deželne meje prišla iz štadija golega projekta, bode ista napravljala tudi izvrstno zvezo proti izhodu.

Ta kraj leži pa tudi v najbližji bližini ravno treh najbolj revnih okrajev Spodnje Štajerske, to so okraji Rogatec, Šmarje in Kozje. Menda v nobenem delu dežele ni toliko revščine kakor ravno v teh treh okrajih. Zemlja absolutno ne more prebivalcev prerediti. Obrtnije in industrije sploh ni in tako pride, da ljudem primanjkuje mesece in mesece najbolj potrebnega, to je vsakdanjega kruha v pristnem pomenu besede.

O tem sem imel priliko se prepričati sam o priliki nekega pešpotovanja po rogaškem okraju. Zaradi nevihte stopil sem v bližnjo hišo in ker sem lačen postal, prosil za kos kruha; dobil sem pa za odgovor: „Ja kruha že mesece sem nimamo“.

Tukaj je bolj, kakor kjerkoli drugod potrebno, da se kaj stori za povzdigo poljedelstva, obrti in industrije. In takega pomena bi bila ustanovitev meščanske šole v Št. Juriji ob južni železnici.

Naravno je, da zahtevamo, da bode ta meščanska šola ustanovljena s slovenskim učnim jezikom, kajti hočemo, da bode res služila za izomiko slovenskega prebivalstva in da bode imela tudi vspehe. Te bode pa imela samo tedaj, če se bode poučevalo v materinem jeziku učencev. Da se bode poleg tega tudi zadostno gojil pouk v nemškem jeziku, je popolnoma prav in tudi potrebno, kajti taka šola ima namen dajati, izobrazbo, katera presega splošni smoter ljudskih šol, in k taki višji izobrazbi spada tudi pouk v tujih jezikih. Na drugi strani govore pa tudi praktični razlogi za to, kajti v interesu učencev samih je, da, če so se izučili, ali če se hočejo učiti kako obrt, obiščejo dežele, v katerih je obrt, industrija in poljedelstvo na visoki stopnji, da si tako pridobijo višjo izobrazbo v stroki, katero so si izvolili.

Za izbiro tega kraja kot sedež name-ravane meščanske šole s slovenskim učnim jezikom govori pa tudi narodnostni moment. Po ljudskem štetju iz l. 1890 broji krajna občina Št. Jur ob južni železnici 4269 prebivalcev. Od teh je pa samo 76 naznanilo nemški jezik kot običajni jezik. V procentih pomeni to torej, da je v Št. Juriju n. j. z. 98,22% Slovencev in le 1,78% Nemcev.

Če se torej tukaj v tem kraju ustanovi meščanska šola s slovenskim učnim jezikom, potem pač mislim, da ne bode Nemca, kateri, če hoče le nekoliko pošten biti, bi si upal izreči bojazen, da se z ustanovitvijo take šole hoče poslovenjevati, ali da pomeni ista napad na nemški značaj dotičnega kraja.

Naši nemški sodeželani tako radi kažejo na relativno manj visoko izobrazbo slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. — Da, gospoda moja, kdo pa je kriv na tem? Ali so Slovenci sami si oskrbovali svoje šolstvo v tej deželi? Nemška večina v deželnem zboru in nemška učna uprava bili ste, kateri ste delili nam Slovincem kruh iz omike in če ste nam ta kruh tako skopo delili, je to ravno vzrok za ostro očitjanje, katero moramo izreči proti njima.

Mi Slovenci morali smo vedno zraven plačevati za izobraževališča svojim nemškim sodeželanom, pa nam Slovincem niso hoteli dati čisto nobenih izobraževališč. Štajerski deželni zbor ima torej še velik dolg slovenskemu narodu poplačati.

Tudi mi Slovenci stremimo po izbrazbi in napredku, zato pa zahtevamo, da

tudi nam da dežela ista sredstva, kakor našim nemškim sodeželanom od nekdaj že dajala v tako obilni meri.

Mislim, da mi pač ni treba kazati, kako se godi v drugih avstrijskih deželah, v katerih bivate po dve narodnosti. — Na Češkem ustanovljala je nekdanja nemška večina deželnega zbora tudi češke meščanske šole; istotako skrbi tudi sedajna češka večina deželnega zbora za nemške meščanske šole. — Istotako se godi na Moravskem.

Dolžnost nemške večine v štajerskem deželnem zboru je torej, da od davkov, katere slovenski davkoplačevalci plačujejo v štajersko deželno blagajno za izobraževališča, vsaj deloma nameni tudi za izobraževališča slovenskemu narodu. S tem, da sprejmete naš predlog in nam dovolite to izobraževališče, spodkopali boste prepričanje, katero se vedno bolj in bolj vkoreninjuje med Slovincina Spodnjem Štajerskem, prepričanje, da smo mi Slovenci na Štajerskem samo za ta dobri, da bogatejšim nemškim sodeželanom pomagamo vzdrževati njihova izobraževališča, da smo samo za to, da plačujemo, da pa tukaj v Gradcu imajo za naše kulturne potrebe samo gluha ušesa in zaprte žepe!

Nemška večina deželnega zbora štajerskega odklonila je predlog o ustanovitvi te meščanske šole v Št. Juriju na j. z. a limine z 20 proti 20 glasom, ne da bi se predlog le učnemu odseku odkazal. Dr. Dečko je stigmatiziral to postopanje nemške večine kot nesramnost, ter so zapustili slovenski poslanci razjarjeni deželno zbornico.

V Ljubljani, 25. aprila. K položaju.

„Nar. Listy“ pišejo, da sta ministra dr. Ruber in dr. Wittek, predno sta odpotovala v Dalmacijo, vse določila glede sebe, kar se naj zgodi po končanih deželno-zbornskih zasedanjih. Že danes — pišejo „Nar. Listy“ — se more z neko pravico reči, da ima vlada trden načrt za bližnjo bodočnost, dasi še ne vemo, ali je skrbela vlada tudi za ta slučaj, ako ostane ta načrt brez vspeha. — Neki drugi list piše, da hoče počakati vlada konca deželno-zbornskih posvetovanj ter objavljanja nemškega narodnopolitičnega programa. Potem šele hoče začeti s svojo akcijo, pri tem pa bode postopala dogovorno z desnico. V ta namen se bodo vršila pogajanja sredi bodočega meseca. Na tej konferenci se najprej določi, ali se naj pokličejo zastopniki Čehov Nemcev h skupni seji, ali naj se izda kar takoj jezikovni zakon na podlagi § 14. Tudi čas, ko se skliče državni zbor, se določi dogovorno z izvrševalnim odborom desnice. Zgodi se to bržčas v jesen. — Grof Goluchowski je konferiral v Budimpešti z raznimi členi ogerskega ministerstva v raznih gospodarskih vprašanjih. Zlasti se je reševalo vprašanje glede izvoza živine na Nemško in radi pristojbin pri železnih vratih. Tudi glede indijskega sladkorja so se vršili dogovori.

Češki fevdalci in Mladočehi.

V Kutni gori se je izrekel princ Friderik Schwarzenberg za mladočeško politiko, in dunajski židovski in nacionalni, pa tudi antisemitski listi se strašno jezé nad tem pobratimstvom. Zlasti „Neue Freie Presse“, „N. W. Tagblatt“ in „Deut. Zeitung“ brijejo s kislim obrazom norce ter delajo dovtype, pri katerih jim je hodilo na jok. Vse vedenje Nemcev pa je dokaz, da je govor princa Schwarzenberga za položaj na Češkem in v parlamentu jako važen.

Vladni predlog jezikovnega zakona

tudi češkim Nemcem ni pogodu. Tako piše staroliberalna „Reichenberger Zeitg.“: Naj obračamo stvar kakorkoli, ugodne strani Nemci ne najdemo na predlogu. Načrt s petorico pasov je tak monstrum, da bi skoraj mislili, da je vest le slab dovtip. Mi Nemci na Češkem poznamo le jedno in jedino pravo razdelitev, — nemški, češki in mešani pas. V nemškem okraju je nemščina uradni jezik, v češkem češčina, v mešanem pa se mora izvršiti administrativna delitev do najskrajnejše konsekvence. — „Politik“ opaža, da je Thunov predlog le Nemcem na korist, da pa je njihovo ustavljanje Čehom prav do godu.

Novo volitve za ogerski parlament.

„Budap. Hirlap“ in monakovska „Allg. Ztg.“ pišeta, da se novi ministeraki predsednik, pl. Széll ne bo mogel več dolgo ustavljati novim volitvam za državni zbor, ako se hoče vzdržavati. Spletkarjenje v sedanjih vladni večini narašča in postaja za vlado nevarno. Vse je ostalo še izza Banffyjeve dobe. Državni uradniki so mnogokje nevarni svojemu najvišjemu šefa in načelniki raznih komitatov prisegajo še vedno na Banffyjevo zastavo. Potrebno je torej, da se izvrše nove volitve še letos, sicer bode moral Széll umakniti se Tiszi ali Banffyju.

Avstro-ogerska kolonijalna politika.

„Budapesti Naplo“ prinaša interview z zunanjim ministrom Goluchowskim. Na vprašanje, ali je res, da si hoče pridobiti naša država na Kitajskem luko z ozemljem, je odgovoril Goluchowski: „Na tem ni niti besedice resnice!“ Dostavil pa je minister, da bi imela eventualna ekspedicija Avstro-Ogerske gotovo najgladkejši uspeh. „Pester Lloyd“ nasprotuje taki ekspediciji, ker bi presegali letni stroški 4 milijone goldinarjev, ki bi se razdelili med obe državi polovici. Vse kaže, da se vlada še sama ni odločila, ali bi, ali ne bi, ter da se vrše v tej zadevi šele poizvedovanja in računanja.

Sprememba rumunskega kabineta.

Po različnih izjavljenih poskusih, da bi se rešila liberalna stranka, je moral kralj Karol poveriti sestavo novega kabineta Gregorju Cantacuzeneju, da sestavi čisto konservativno ministerstvo. To se je tudi zgodilo. Rumunija ima sedaj aristokratsko konservativno vlado, ki je docela nasprotna liberalnim težjam padlega Sturdze. Cantacuzene je star, a najbogatejši rumunski boljar, katerega radi njegovega ogromnega imetka imenujejo „rumunski Nabob“. Omike nima posebne. Zunanja politika ostane nespremenjena.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 24. aprila. (K. Pleško t.)

„Umril je — mož“ zaklicali smo včeraj, čuvši, da je preminul eden najsimpatičnejših in najznačajnejših slovenskih mož, gospod c. kr. višji sodni svetnik in hišni posestnik Karol Pleško. Rajni Pleško porodil se je v Ljubljani, kjer je imel njegov oče znano trgovino z lesno ebrtjo. V svojem rojstnem mestu se je šolal ravno v dobi političnega in kulturnega preporeda našega naroda, v času ognjevitve narodne navdušenosti. Takratni dogodki v viharjem četrtem desetletju našega stoletja so silno uplivali na idealnega mladeniča, kajti v onem času navzel se je rajni Pleško tistega iskrenega, velikega rodoljuba, katero ga je odlikovalo v toliki meri do poslednjega izdihljaja. Zanimivo je, da je že v petem gimn. razredu napisal včasih kako slovensko nalogo v šestomerih. S posebno ljubeznijo se je bavil s svetovno povestnico in si sploh že v gimnaziji postavil temelj tisti vsestranski olik, katera ga je vse življenje tako zelo dičila. Dovršivši pravne nauke na Dunaju, vstopil je pri tedanjih političnih uradih. Sila neprijazno je takrat pihala sapa Bachovega absolutizma Slovincem v obče, slovenskemu uradniku pa še posebno. Pokojni Pleško občutil je to preganjanje vsega, kar je slovensko, v prav obilni meri. Potiskali so tega vrlo sposobnega uradnika od kraja do kraja, tako da ni skoro uradnega mesta na Kranjskem, kjer bi ne bil služboval. Kot aktuar in okrajni komisar je služboval v Litiji, Postojni, Kranjski gori in Kamniku. Po delitvi uradov v upravne in sodne, prestopil je blagi pokojnik k zadnjim, pri katerih je bil nekaj časa okrajni sodnik v Črnomlju leta 1872, na Vrhniki l. 1874. in v Litiji leta l. 1879. Tu ga je zloglasni Vesteneck hudo črtil in preganjal. Pod Pražakom je bil ta vrli sodnik vendar imenovan svetnikom v Novem mestu l. 1881., kljub temu, da ni bil niti v Novem mestu, niti v Gradcu predlagan. Po nekoliko letih, l. 1886., je bil premeščen v Ljubljano, kjer je uspešno deloval, dokler ni bil umirovljen l. decembra 1898. Tedaj je dobil naslov in značaj višjesodnega svetnika.

To odlikovanje je pokojnik v prav obilni meri zaslužil, kajti služboval je celih 42½ let in je bil v vsej tej dolgi dobi neizmerno marljiv in vesten uradnik, ki se ni strahil nobenega dela in truda. Le mimogrede bodi omenjeno, da je kot svetnik

vodil nad 2000 kazenskih obravnav, mej temi tudi mnoge zanimive n. pr. zoper morilce sodnika Krausa. Odlikoval se je vedno po upravnih čudoviti objektivnosti, tako da zro nanj vsi slovenski sodniki z upravičenim ponosom. Do zadnjega neumorno delujoč, bil je še 9. t. m., ker njegov naslednik še ni vstopil, zadnjikrat votant pri deželnem sodišču in še pol ure predno ga je v četrtek zvečer zadela kap, razgovarjal se je s svojim prijateljem o pravdi ljubljanske občine s plinovo družbo, ker je bil od obč. sveta voljen za razsojevalca. Pri vsem tem pa je ostal vedno neupogojen značaj, jeklen, neizprosno moč in narodnjak. Naj je bil pritisk od zgoraj še tako hud, naj je razsajala proti njemu še taka vihra, stal je kakor hrast. Pravico je ljubil. Pa zelo bi se motil, kdor bi mislil, da je ta marljiv značajni uradnik omejil svoje delovanje le na uradne posle, temveč za nimal se je vedno za vsak, četudi najmanjši pojav v našem kulturnem in političnem življenju. Dolgo vrsto let je po raznih krajih, kjer je služboval, posebno na Belem Kranjskem zbiral in zbral lepo število narodnih pesmi in lepih nenavadnih izrazov, katere je slišal pri obravnavah in na izprehodih. To narodno blago je bilo uporabljeno od prof. Štreklja in Pleteršnika. Kazal je obilno zanimanja za gospodarska vprašanja, sosebno stavbene zadeve in paznim očesom motril razvitek tolikanj mu drage Ljubljane sosebno v zadnjih letih. Rajni Pleško je bil posebno velik ljubitelj lepih umetnostij imenoma glasbe in leposlovja. V družbi ga je zaradi njegove zgovorne, nikdar nadležne besede, veselosti in zelo finega vedenja vse ljubilo. Nikdar ti ni bilo v njegovi družbi dolgočasno; če sta se razgovarjala o tem ali onem, kar je Pleška spominjalo kake zanimive dogodbe iz njegovega na znamenitih dogodljajih bogatega življenja, se je nekoliko nasmehnil, potem ti pa s tako pri srčno ljubeznivostjo pripovedoval, da si ti je moral prikupiti. Sploh je bil Pleško živa kronika. Sedaj v pokoju nameraval je napisati svoje spomine. Žal, da ga je prehitela smrt. Če še omenim, da je bil vedno zvest podpiratelj vseh narodnih društev, sosebno društva „Pravnika“ in slovenske drame, menim, da lahko trdim, da je bil rajni Pleško uzoren rodoljub, blag človek in nepristranski sodnik.

Če more njegovo globoko užaljeno rodbino, ki je izgubila ljubečega soproga in neizmerno skrbnega očeta, v njeni tugi kaj tolažiti, bodi zavest, da bo v velikem krogu njegovih prijateljev in znancev blag rajnik živel vedno v najčastnejšem spominu! Ave, anima candida! V miru počivaj!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. aprila.

— **Osebnost.** Tajnik finančne prokurature dr. V. Pessiak je imenovan finančnim svetnikom.

— **Sestanek deželnih poslancev primorskih.** Na poziv predsedništva hrvatsko-slovenskega kluba na dež. zboru isterskem zbrali so se danes v Trstu hrvatsko-slovenski deželni poslanci Istre, Trsta in Goriške, da se posvetujejo o političnem položaju na Primorskem ter da se zložijo za skupno postopanje v dosego skupnih ciljev. Navzoči so bili za Goriško: Dr. Anton Gregorič, prof. Ivan Berbuč, grof Alfred Coronini, Blaž Grča, Anton Klančič, Anton Muha, dr. Aleksij Rojci, dr. Henrik Tuma. Za Istro, prof. Vjekoslav Špinčič, Slavoj Jenko, Josip Kompare, Šime Kvirin Kosulič, dr. Matko Laginja, prof. Matko Mandić, dr. Dinko Trinajstić in dr. Mate Trinajstić. Za Trst: Ivan Naberger, Fran Dolenz, Ivan Goriup, Alojzij Goriup, Fran Kosec in Ivan Marija Vatrovec. Zborovanje se je vršilo v prostorih „Delavskega podpornega društva“ ter je trajalo od 10. ure zjutraj do pol-druge popoldne. O vseh predlogih se je živahno razpravljalo, ter so bili vsi zaključki jednoglasno vsprejeti. O sklepanju so izdali združeni poslanci na stopni komuniké: Povodom izstopa slovensko-hrvatskih deželnih poslancev iz deželnega zbora istrskega sešli so se slovensko-hrvatski deželni poslanci iz Istre, Trsta in Gorice dne 24. aprila 1899. v Trstu. Konstitovali so, da je onemogočeno zastopnikom večine prebi-

valstva na Primorskem sodelovanje v deželnih zborih ter da se to dejstvo jasno dokazuje neznanost stanja, v katerem se nahaja slovensko-hrvatski narod na Primorskem. Soglasno so 1. najodločneje obsodili postopanje in vedenje vladajoče italijanske stranke in c. kr. vlade nasproti Slovincem in Hrvatoma na Primorskem; 2. sklenili skupne korake v skupno obrambo in v to svrhu 3. izvolili stalni ožji odbor, sestojedih iz deželnih poslancev vseh treh primorskih kronovin.

— Izid današnje ožje volitve. Pri današnji ožji volitvi je bila klerikalna stranka popolnoma porazena. Odanih je bilo 1189 glasov. Kandidatje narodne stranke so dobili: Dimnik 713, Mally 713, Turk 714, Tosti 712 in Prosenec 709. Klerikalni kandidatje so dobili: Krek 476, Breskvar 475, Kregar 477, Marovt 475 in Zorman 475. Nemci se volitve niso udeležili. Ne jeden Nemec ni prišel na volišče in je torej narodna stranka sama iz svoje moči premagala in razgnala črno vojsko. Slava volilcem!

— Deželni zbor kranjski. V današnji seji je po rešitvi nekaterih manj važnejših točk prišel na vrsto realni zakon, o katerem je poročal posl. Šubic. V razpravo so posegli poslanci dr. Schaffer, župan Hribar, baron Schwegel in deželni predsednik baron Hein. Generalna debata še ni končana. Prihodnja seja bo v četrtek.

— Volilci! Ker je podlost naših klerikalcev brezmejna in njih zvižčnost neusahljiva, kakor to jasno kaže njihov volilni oklic v sobotnem „Slovincu“, zato se obračamo tudi do gg. volilcev II. razreda z najnujnejšo prošnjo, dastoriv vsak svojo dolžnost in pridejo volitvsi kakor jeden mož kandidatje narodne stranke. — Dasiravno si samski lotje à la Kregar, Breskvar e tutti quanti sami ne pripisujejo kakega upliva pri razsodnih močeh II. razreda, sliši se, da hočejo poskusiti vendar spet na drug način in napraviti kako zgago tudi jutri. Komedijantje pač nikdar niso v zadregi za sredstva. Vsaj potomci nekdanjih inkvizitorjev v duhovskem oklicu svojem oznanjajo celo evangelij „svobode“!! Ne moremo si sicer misliti, da bi bil le jeden volilec II. razreda tako neveden, da bi mu ne bila znana nepopisna izkušnost in požrtvovalna delavnost župana Hribarja za mesto ljubljansko, ni ga iz lepa poštenega meščana ljubljanskega, pa bil Slovenec ali trezen Nemec, ki bi ne bil hvaležen temu možu za to, da je vzpostavil na ruševinah podrtga provincialnega mesta v triletnem svojem županovanju povsem novo, moderno Ljubljano, katero tujec občuduje, domačin pa miluje in s ponosom svojo domovino imenuje, mesto, v katerem sta se obrt in trgovina neprisiljavno razvila, v katerem prebiva tudi uradnik v vsem zadovoljstvu. Ni ga človeka razumnega, pravimo, niti v Ljubljani, niti po vsem Slovenskem, ki bi visoko ne čislal tega nenavadnega moža; ne, ljubljanski klerikalci tudi njega, in ravno njega živga ne morejo, in bodo v prvi vrsti ruvali proti njemu in dru. Tavčarju, seveda po strani pa tudi proti drugim kandidatom. Zakaj? Ker smatrajo to za svojo komandirano „sveto“ dolžnost! — Prepričani smo sicer, da zna zavedno naše meščanstvo, da vedo značajni in razsodni naši uradniki, profesorji in učitelji popolnoma ceniti jutrišnje naše kandidate; vendar to ni dovolj. Mi moramo priznati župana našega in njegovih sokandidatov trud in delavnost z upravo ogromno udeležbo, to tem bolj, ker utegnejo mešati tudi Nemci. Sliši se sicer, da celo klerikalni poslanci vabijo državne uradnike na svoje limanice itd., toda ne moremo verovati, da bi kateri, če je le štiri šole „zdelal“ — prodal svoje prepričanje in svoj značaj za prazne besede in obljube, ko najpri stnejši klerikalci javno pripovedujejo, da besede ne drže ali pa prav nič ne dosežejo. — Torej, za poštene može jutri vsi poštenjaki na boj!

— Pozor, Slovenci! Jutri pokažite svojo zrelost vsi, ki vam je še kaj za slovensko ime, za slovensko Ljubljano! Iz gotovega vira poizvedamo, — nečuvno — da so ponudili klerikalci v svoji zadregi in upravičenem sovraštvu do svojih bratov Slovincov — Nemcem jeden mandat

za II. volilni razred, toda poštenjaki Nemci ga od nepoštenjakov klerikalcev še sprejeti niso hoteli! — Torej, ali je bil klerikalec še kdaj resničen Slovenec?!

— Velikanski uspeh poštene slovenske stranke v III. razredu — naj nas vse navduši jutrišnji dan, da volimo brez izjeme in izključno listo narodne stranke. Tu morajo prenehati prav vsi osebni obziri, tu se ne gre za sodniškega svetnika, za kanonika, za profesorja, nego za stvar za slovensko stvar, tu se gre proti stranki, ki ne pozna nikakih idejalnih koristi, nego zgolj egoizma. Dobro so vedeli klerikalci, da je v Ljubljani še vedno nevarnost pred Nemci, s katerimi oni kaj radi straše, še rajše pa sklepajo kompromise — in vendar niso marali spravne ne kompromisa od narodne stranke, ki je ponujala še Vencajzu, kakor — lani tudi kanoniku Sušniku mandat, ne da bi se bilo temu poslednjemu treba odreči načelom svoje stranke. — Letos pa je te „poštenjake“ narodna stranka kar vprašala za njih zahteve, pa so se možko odrezali z: ne. Obmejni Slovinci, vi večni natolcevalci narodne stranke in oboževalci naših klerikalcev — sedaj vidite, na kateri strani da je čut za bratovski mir in za spravo na Kranjskem, zdaj vidite, kako vam bode „stražila“ — „Naša straža“ Vaše meje, ko zna tako lepo stražiti slovensko središče.

— Volilce, ki mislijo iz morebitne usluge do te ali one kandidatske osebe volilno listo mešati s katerim tujih kandidatov, opozarjamo nujno, da napravijo se tem lahko prav hudo zmešnjavo, ker zleze lahko ravno nasprotnik vsaj toliko na površje, da pride v morebitno ožjo volitev.

— Volilci! Klerikalci so segli v svoji veliki in v groznem pomanjkanju izobraženih kandidatov — Kregarjev imajo nekaj in Breskvarjev, — tudi po c. kr. profesorju, da bi jim bil tisti jedini menda izmed vseh profesorjev, ki pobira za njimi stopnjice, za „paradešimelna“. Za cvet naše inteligencije, za profesorje in učitelje, bi bilo naravnost razžaljivo misliti, da pojde na take limanice. Ali je kandidat naše stranke, g. doktor Požar bil mož na svojem mestu ali ne, ali je kot šolnik storil svojo dolžnost v občinskem svetu ali ne, to vedo vsi profesorji in učitelji in tudi klerikalci sami, ker so vsi čitali o njegovem možatem postopanju glede zidave I. in glede razširitve II. (nižje) gimnazije.

— Brezaktornost klerikalnih državnih poslancev. Piše se nam: Mučno je za mnoge c. kr. državne uradnike, da jih love klerikalni poslanci na svoje volilne limanice s tem, da jim delajo vsakovrstne obljube — za avanzement itd., ako volijo njihove varovance. Sramotno, toda prav verjetno tistemu, kdor pozna breznačajnost in pa vsiljivost, naravnost agresivnost nekega takega moža, ki bi si morda tudi v obč. svetu — po receptu svojega finega tovariša Breskvarja — rad kaj „pridobil“. Vsem gospodom uradnikom prisojamo toliko zdravega razuma in značaja, da se za dobro besedo ne bodo vsedli na limanice; če bi pa vendar kateri hrepnel „po čem višjem“, zatrdimo mu z največjo gotovostjo, da vsi ti može na Dunaju v takih čisto osebnih stvareh prav nič ne opravijo. Tako sodi in govori o njih lastna stranka. — Saj bi bilo pa tudi žalostno, če bi se pri oddaji mest postopalo drugače! Torej, bodite može vsi brez razlike in rešite uradniško čast!

— Z volišča. Dr. Sušteršič po današnji volitvi v III. razredu, ko je predsednik volilne komisije, g. Plantan, volitev končano izrekel, volilne dvorane zapustiti ni hotel. Akopram je predsednik skrutinacijo kot uradno poslovanje komisije označil in javnost izključil ter navzočega dr. Sušteršiča in dr. Brejca in še dve drugi osebi prošil, da dvorano zapustijo, vendar dr. Sušteršič ni hotel oditi ter je teatralno vskliknil: Jaz se le b rahijalni sili umaknem, drugače pa ne. Ostali trije navzočniki so se odstranili, dr. Sušteršič se pa ni hotel umakniti ter je za svojo vzvišeno osebo predprave zahteval, katerih zakon ne pozna, hoteč volilno komisijo kot „n a d k o m i s a r“ nadzorovati. Predsednik volilne komisije bil je prisiljen po posredovanju višjega redarja g. dr. Sušteršiča prepričati, da nima po oddani zadnji glasovnici nič več iskati v volilnici. In potem je dr. Sušteršič z zgodovinsko važnim izrekom odšel: „Sili se

udam, tepel se ne bom!“ Tako postopajo kolovodje klerikalne stranke nasproti volilni komisiji in to celo v takih slučajih, kjer niso kot volilci udeleženi.

— „Centralna posojilnica slovenska“ z začasnim sedežem v Krškem je imela v nedeljo, 23. t. m. v Rajhenburgu svoj občni zbor, katerega se je udeležilo 14 združnikov, ki so zastopali 34 deležev (po 100 gld.), in sicer svoje in deleže sledečih združnih okrajnih posojilnic: Krško, Mokronog, Šmihel pri Pliberku (g. Bezljaj), Rajhenburg (g. Podkrajšek), Radeče (g. Simončič), Brežice (g. Levak), Sv. Trojica v Slov. goricah, Slatina, Kobarid, Nabrežina, Moravče, Vel. Lašiče (g. Lapajne), Sv. Miklavž pri Ormožu, Pazin (g. Rupnik), Gorica, Logatec (g. dr. Romih) in Tinje (g. Rozman). Potrdil se je lanski račun, ki kaže 107.620 gld. prometa, 221 gld. prebitka, 35.705 gld. upravnega imetja. V načelstvo so bili izvoljeni gg.: Lapajne, Bezljaj in Rozman iz Krškega, g. Podkrajšek iz Rajhenburga in g. Rupnik iz Leskovca; v nadzorstvo pa gg.: dr. Romih in Knavs iz Krškega, Levak iz Brežic, Rohrman iz Mokronoga in Laharnar iz Radeč.

— Preiskave v Gorici. „Piccolu“ brzojavljajo iz Gorice, da je bila v stanovanju in v pisarni Karla Seppenhoferja hišna preiskava, ki je trajala od 7½ do 11. ure. Istotako je bila preiskava v stanovanju neke vdove Hof. V obeh slučajih niso seveda našli ničesar. Ti hišni preiskavi sta v zvezi s preiskavo proti živinozdravniku Codermazzu in Brumattiju.

— Odbor akad. tehn. društva „Triglava“ se je za poletni tečaj sestavil tako-le: Predsednik: stud. jur. Gasto Pustoslemšek; tajnik: stud. jur. Pavel Glaser; blagajnik: stud. jur. Vekoslav Gregorič; knjižničar: cand. phil. Ivan Koštilj; gospodar: stud. jur. Miloš Vehovar; odbornikov namestnik: stud. jur. Fran Žiher.

— Akademiknega društva „Slovenije“ na Dunaju odbor za poletni tečaj se je sledeče sestavil: cand. med. Jernej Demšar, predsednik; stud. jur. Iv. Zabukovšek, podpredsednik; stud. phil. Alfons Vales, tajnik; stud. phil. Niko Omersa, blagajnik; stud. phil. Hinko Vodnik, knjižničar; stud. jur. Josip Šajn, gospodar; stud. jur. Franz Bytsek, arhivar. Namestnika: stud. jur. Anton Avsec; stud. phil. Hinko Klešnik. Pregledniki: cand. phil. Josip Reisner; cand. med. Josip Tičar; cand. phil. Ivan Merhar.

— Slovestveni klub akad. tehn. društva „Triglava“ v Gradcu priredi v sredo, dne 26. malega travna ob 8. uri zvečer v društveni čitalnici svoj prvi večer v drugem tečaju. Na dnevnem redu je predavanje gosp. dr. Ozvalda: „Doneski k teoriji o kazni“. Reditelj je iur. Dolf Meh.

— Popravek. Naprošeni smo, da notico z dne 20. t. m. o gibanju v gasilnem društvu ljubljanskem v toliko popravimo, da tam imenovani gasilec g. Tekavec ni bil navzoč, in se je njegovo ime le pomotoma navedlo, kateri želji s tem ustrezemo.

* Kraljica Natalija piše svoje spomine. S svojo sestro, kneginjo Moruzzi, živi Natalija v Firenci in piše vsak dan par ur svoje spomine. Gjorgjevič, srbski ministrijski predsednik, je že zagrozil, da zapleni vse iztise teh „spominov“, kar jih pride na Srbsko.

* Človek brez rok in nog. Na Dunaju je nedavno prof. dr. Weinlechner pokazal zdravnikom moža, kateri se je rodil brez rok in nog. Mesto nog ima dva kratka izrastka, leva roka sploh popolnoma manjka, mesto desne roke pa ima tudi 15 cm dolg izrastek. Vkljub temu mož sam je, pije in celo piše in šiva. Pero z dolgim držalom pritiska mej lice in izrastek, ki je namestu desne roke. Tudi hodi sam, oziroma jako hitro skače. Mož je oženjen in ima 5 sinov in jedno hčer, od katerih so vsi normalno zrasli.

* Grozen čin blaznika. Pred nekaj dnevi se je dogodil v Aradu strašen čin. Ko so pripeljali morilca Petra Jurišineca pred ječarskega nadzornika Dezseafia, skočil je morilec, kateri je mahoma zblaznel, na nadzornika, katerega so komaj rešili iz njegovih rok. Ko je dospel Jurišinec zvezan v svojo celico, je butnil z glavo ob zid ter si jo vso zdrobil.

* Igrački Duse in Zacconi ju žvižgali. Slavnoznanca Eleonora Duse in Ermete Zacconi sta doživela nedavno v Bellinijem gle-

dališču v Parmi poraz, kateri je bil prav za prav namenjen Gabrielu d' Annunziu. Predstavljali so namreč d' Annunzijevo premiero „Gioc onda“. Gledališče je bilo povsem razprodano. K predstavi je prišel tudi ravnatelj pariške „Comedie“, kateri je osebni sovražnik d' Annunzija. Pripeljal je seboj 40 vseučiliščnikov, kateri so začeli v tretjem aktu strašno žvižgati in tuliti ter izzivati avtorja. Za vzrok tej mačji godbi so dijaki navedli „nemoralnost“ igre, dočim se drugo občinstvo ni prav nič spotikalo nad njo. Tako so Duse in Zacconi izostali uspehi, katerih sta se nadejala.

Književnost.

— „Uskrnuče“ (Vstajenje). Roman, spisal grof Lev Nikolajevič Tolstoj. Hrvatski prevod tega veleznamenitega ruskega romana je začela izdajati zagrebška knjigarna Franja Suppana. Doslej sta izšla dva zvezka à 20 kr. Za Ljubljano posreduje knjigotržec L. Schwentner. Noben roman Tolstega še ni zbudil toliko zanimanja. Roman izhaja v „Nivi“, zajedno pa v američkanskih in angleških listih. V Ameriko se posamezna poglavja kar brzojavljajo! Gotovo zbudi ta senzacionalni roman tudi pri nas vse zanimanje. Prevod Milana pl. Marekovića je lahko umljiv ter se čita prav gladko. Naročila sprejema Schwentnerjeva knjigotržnica in založnik v Zagrebu.

Telefonična in brzojavna poročila.

Narodnim volilcem.

Kranj 25. aprila. Čestitamo iskreno, k sijajni zmagi. Živeli zavedni volilec! Živela napredna bela Ljubljana! — Meščanski volilni odbor.

Ministerska konferenca.

Dunaj 25. aprila. Danes je imelo avstrijsko ministerstvo dolgotrajno sejo. V soboto bodo imeli skupno sejo z ogerskimi ministri v Budimpešti.

Nemščina uradni jezik na Nižjeavstrijskem.

Dunaj 25. aprila. Dr. Kollisko je predložil nižjeavstrijskemu deželnemu zboru zakonski načrt, po katerem naj se določi za vse avtonomne urade na Nižjeavstrijskem nemščina uradnim jezikom.

Dr. Lueger proti radikalcem.

Dunaj 25. aprila. V VIII. okraju je govoril dr. Lueger ter dejal, da si ne da predpisovati, ali sme v Rim ali ne. Vsekakor pa pojde vedno rajši v Rim, kakor da bi hodil v Berlin po denar. S tem je mislil dr. Lueger Wolfa.

Knez Ferdinand.

Dunaj 25. aprila. Bolgarski knez Ferdinand se je mudil danes na Dunaju, odkoder je odpotoval v Koburg.

Dr. Engel o položaju.

Praga 25. aprila. V Holica je poročal dr. Engel o položaju ter dementiral poročila nekaterih listov, da je dr. Kaizl čital v Pragi mladočehskim poslancem Thunov načrt jezikovnega zakona. Dr. Engel je pozival Čehke k slogi, češ nevarnost je sedaj velika.

Dr. Kramář in radikalci.

Praga 25. aprila. V Zemlju je bila skupščina čeških radikalcev in socijalnih demokratov, ki so Mladočehje uprav besno napadali. Prisoten je bil tudi dr. Kramář, ki je dejal, da bolj nevhvaležnega naroda ni, kakor so Čehi, in da bi odložil takoj jutri svoj mandat, ako bi zahtevali to njegovi volilci.

Umor Srba.

Skoplje (Uesküb) 25. aprila. Tu je bil umorjen neki Srb. Zaprli so 15 Bolgarov, ki so sumni umora.

Italija kupila bojno ladjo.

Rim 25. aprila. „Lega Navale“ poroča, da je kupila Italija veliko križarico za 11 milijonov lir. Križarica vozi 24 vozljev in je torej najhitrejša izmed vseh na svetu.

Loubet v Marseilleu.

Pariz 25. aprila. Francoskega ministrskega predsednika Loubeta pozdravi v Marseilleu veliko italijansko brodogve.

Narodno gospodarstvo.

— C. kr. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtni zbornici, da je po poročilu c. in kr. avst.-ogersk. konzulata v Antwerpen belgijski minister za industrijo in javne naprave podaljšal rok do 1. maja t. l. za one, ki se hočejo udeležiti tekmovanja za nagrado za iznajdbo unetljive mase za utigalice brez belega fosforja, katera se vname ob vsak predmet.

Condurango Malaga vino

(želodec krepčujoče vino).

(19-17) Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gosp. M. Lensek, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.
Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Aprl	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
24.	9. zvečer	737.5	7.8 sl. svzhod	jasno		
25.	7. zjutraj	734.7	3.1 brezvetr.	jasno		
	2. popol.	731.9	16.1 p.m. jzahn.	del. jasno		

Srednja večerajšnja temperatura 8.2°, nor-
male: 11.1°.

Dunajska borza

dné 25. aprila 1898.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 85	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	" 40	"
Avstrijska zlata renta.	119	" 65	"
Avstrijska krona renta 4%.	100	" 60	"
Ogerska zlata renta 4%.	119	" 45	"
Ogerska krona renta 4%.	97	" 25	"
Avstro-ogerske bančne delnice.	918	"	"
Kreditne delnice.	356	" 10	"
London vista.	120	" 45	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	" 95	"
20 mark.	11	" 78	"
20 frankov.	9	" 53	"
Italijanski bankovci.	44	" 40	"
C. kr. cekini.	5	" 68	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** **des**
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; **des** Selthal
Ansee, Solnograd; **des** Klein-Reifling v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; **des** Selthal v Solnograd;
des Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. dopoldne osobni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; **des** Selthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, **des** Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb,
Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v**
Kočevo. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob
1. uri 15 m. dopoldne, ob 8. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano j. k. **Proga iz Trbiža**. Ob
5. uri 46 m. zjutraj obojni vlak z Dunaja via Am-
stetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solno-
grada, Linca, Steyra, Aussees, Ljubna, Celovca, Be-
ljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17. m. dopoldne
osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograd,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. dopoldne
osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zve-
čer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Ko-**
čevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2.
uri 28 m. dopoldne in ob 8. uri 45 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v **Kamnik**. Ob 7. uri
23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. dopoldne, ob 6. uri
50 m. — **Prihod v Ljubljano** d. k. iz **Kamnika**.
Ob 6. uri 56 m. zjutraj ob 11. 8 m. dopoldne, ob
6. uri 10 m. (1)

Trgovski pomočnik

v špecerijski stroki izurjen, želi svojo
službo premeniti v Ljubljani ali na deželi.
Ponudbe pod T. P. upravnistvu „Slov.
Naroda“.

Avtomatični
lovilci za množine.

Za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1.20. Lové brez
nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene
nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilnica
za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in žohar-
jev v jedni noči loveča, a gld. 1.20. Povsod najboljši
vspehi. Pošilja se proti povzetju. (693-3)
M. FEITH, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

V Lattermannovem drevoredu!

Dospel je (778-1)

Josip Spinetto

s svojimi 83 artisti: opicami, psi,
kozami, svinjami in petelini.
V soboto večer prva predstava.

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznano zdravilo in krepilo za bolnike
je v zalogi trgovine (21-94)

Kavčič & Lilleg
pri „Zlatoregu“.

Razglas.

Mestna hranilnica Ljub-
ljanska razpisuje s tem službo

praktikanta

z letnim adjutom 500 gld.
Prosilci za to službo izkazati se mo-
rajo poleg znanja slovenskega in nemškega
jezika v govoru in pisavi, do so dovršili ali
celo gimnazijo, oziroma celo realko ali pa
spodnjo gimnazijo, oziroma spodnjo realko
in trgovinsko šolo.

Prošnje z omenjenimi spričevali in s
spričevali o dosedanjem poslovanju vložiti
je do vstetega

14. maja t. l.

pri podpisnem ravnateljstvu. (762-3)

V Ljubljani, dne 23. aprila 1899.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Odlikovan na razstavah: Velike Meširice,
Holešov, Proštev, Prerovo, Tišev, Humpolc.

Potrebna in koristna darila za
vsako priliko!

Češki krščanski specialni zavod
za plačilo!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in da-
mastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priloga lastne tkanine izdelke na
roko po smernih cenah in najboljši kakovosti: celoplatneno domače in belene
platne vseh širokosti in finosti, platne
za plahte do 240 cm., damaste: gradle,
namizne prte in blago, obrisade, servijete,
bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače,
platnen in pavolnat kanafas, robce, bele in
barvane, platnene, pavolnate in avilnate,
inlet in angin za sipke, oksford, krizet,
oblačni pralni sefir in šotke blaga
za damsko obleko, platna: pavolnata,
ruska, za šimnice, slamnike, zastore itd.,
trilbe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent,
satín, brilantín itd., itd.

Ugodna darila (1953-44)
in potrebe za gospodinjstvo.
Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.
Kot strokovnjak in samizdelovalec lahko
najbolje postrežem.

Vzorci in ceniki na sahtevanje.
Naročeno blago pošilja se
le po poštarnem povzetju.

Poseben oddelek za razpošiljanje
pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld.
so vedno v zalogi.

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mline

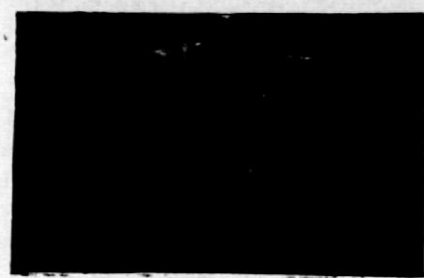
Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se
en-gros po originalnem ceniku pri

Antonu Ditrich-u

glavnom zastopniku (733-3)

Marije Terezije cesta št. 2. Ljubljana.

Za spomlad

priloga

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svojo bogato zalogo

steklenine, porcelana,
zreal, šip itd.

posebno pa (808-12)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice
po zelo nizkih cenah.

Prvi teden v mesecu maju

Vila — lutka.

(Puppenfee.)

Dež. gledališče v Ljubljani.

(752-3)

Velika, novo zgrajena vila v Kranji

z 18 lokalitetami in zraven pripadajočim parkom
se po primerni ceni prodaja.

Pojasnila daje Jožef Fusa v Kranji.

(713-4)

Najnovejša špecerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta št. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si slavno občinstvo opozarjati
na svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, kakor: raznovrstne kave,
olivnega in namiznega olja, kakao, čokolade itd.

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup fine pristne slivovke,
najfinejšega francoskega konjaka, tropinovca in špirita po najnižjih
cenah, zagotavljam solidno in rečno postrežbo (737-3)

Pod Trančo št. 2.

17 Veliko
zalogo

klobukov

priloga
J. Soklič.

Najnižje cene.

Avust Repič
sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16
v Trnovem

se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da
izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz
hrastovega in mehkega lesa po najnižjih
cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko
posodo. (693-3)

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke
je vedno na izbero.

Vsakovrstna naročila izvršujejo se točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih bla-
govni naj se vzorec vpolati. 17

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

17 Prva in najstarejša zaloga
šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slomoznice in mlatilnice, katere se dobivajo valjo
njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in
kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča
dela. 17

Postrežba točna. — Cene nizke.

Ign. Fasching-a vdove

17 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priloga svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpreprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto
medjo ali mesingom montiranih za oblake
pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in
po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Največja izber najnovejšega
svilnatega blaga

drnega in barvatega za cele obleke
in bluze, priloga

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.